सम्यग्द्वादश षोडश। जपध्यानादिभिर्युक्तं सगर्भं तं विदुर्बुधाः। तदपेतं निगर्भञ्च प्राणायामम्परं विदुः। क्रमादभ्यस्यतः पुंसो देहस्वेदोद्गमोऽधमः। मध्यमः कम्पसंयुक्तो भूमित्यागः परोमतः। उत्तमस्य गुणावाप्तिर्य्यावच्छीलनमभिष्यते। इन्द्रियाणां विचरतां विषयेषु निवर्हणम्। बलादाहरणं तेभ्यः प्रत्याहारोऽभिधीयते। अङ्गुष्ठगुल्फजानूरुसोमनीलिङ्गनाभिषु। हृद्ग्रीवाकण्ठदेशे तु लम्बिकायां तथा नसि। भ्रूमध्ये मस्तके मूर्द्ध्नि द्वादशान्ते यथाविधि। धारणं प्राणमरुतो धारणेति निगद्यते। समाहितेन मनसा चैतन्यान्तरवर्त्तिना। आत्मन्यभीष्टदेवानां ध्यानं ध्यानमिहोच्यते। समत्वभावनां नित्यं जीवात्मपरमात्मनोः। समाधिमाहुर्मुनयः प्रोक्तमष्टाङ्गलक्षणम्। इत्यादि कथितं विप्र! कामादिषट्कनाशनम्। इदानीं कथयिष्येऽहं मन्त्रयोगमनुत्तमम्। विश्वं शरीरमित्युक्तं पञ्चभूतात्मकं मुने!। चन्द्रसूर्य्याग्नितेजोभिर्जीवब्रह्मैक्यरूपकम्। तिस्रः कोट्यस्तदर्द्धेन शरीरे नाड़योमताः। तासु मुख्या दश प्रोक्तास्तासु तिस्रोऽध्यवस्थिताः। प्रधाना मेरुदण्डेऽत्र सूर्य्याग्निचन्द्ररूपिणी। शक्तिरूपा सा च नाड़ी साक्षादमृतविग्रहा। दक्षिणे पिङ्गलाख्या तु पुंरूपा सूर्य्यविग्रहा। दाडिमीकुसुमप्रख्या विसाभा मुनिभिः स्मृता। मेरुमध्यस्थिता या तु मूलस्था ब्रह्मविग्रहा। सर्वतेजोमयी सा तु सुषुम्णा बहुरूपिणी। तस्यामध्ये विचित्राख्या अमृतस्राविणी शुभा। सर्वदेवमयी सा तु योगिनां हृदयङ्गमा। विसर्गाद्बिन्दुपर्य्यन्तं व्याप्य तिष्ठति तत्त्वतः। मूलाधारे त्रिकोणाख्ये इच्छाज्ञानक्रियात्मके। मध्ये स्वयम्भूलिङ्गन्तु कोटिसूर्य्यसमप्रभम्। तदूर्द्ध्वे कामवीजन्तु कर्णशान्तीन्दुनादकम्। तदूर्द्ध्वे तु शिखाकारा कुण्डली ब्रह्मविग्रहा। तद्बाह्ये हेमवर्णाभं शसवर्णं चतुर्दलम्। द्रुतहेमसमप्रख्यं पद्मं तत्र विभावयेत्। तदूर्द्ध्वेऽग्निसमप्रख्यं षड्दलं हीरकप्रभम्। वादिलान्तषड्वर्णेन युक्ताधिष्ठानमंत्रकम्। मूलमाधारषट्कागां मूलाधारं ततो विदुः। स्वशब्देन परं लिङ्गं स्वाधिष्ठानं ततो विदुः। तदूर्द्ध्वे नाभिदेशे तु मणिपूरं महाप्रभम्। मेघाभं विद्युदाभञ्च बहुतेजोमयन्ततः। मणिवाङ्मन्नं तत् पद्मं मणिपूरं तथोच्यते। दशभिश्च दलैर्युक्तं डादिकान्ताक्षरान्वितम्। शिवेनाधिष्ठितं पद्मं विश्वलोककारणम्। तदूर्द्ध्वेऽनाहतं पद्ममुद्यदादित्यसन्निभम्। कादिठान्ताक्षरैरर्क१२पत्रैश्च समधिष्ठितम्। तन्मध्ये बाणलिङ्गन्तु सूर्य्यायुतसमप्रभम्। शब्दब्रह्ममयं शब्दोऽनाहतस्तत्र लक्ष्यते। तेनाहताख्यं पद्मं तन्मुनिभिः परिकीर्त्तितम्। आनन्दसदनं तत्तु पुरुषाधिष्ठितं परम्। तदूर्द्ध्वन्तु विशुद्धाख्यं षोड़शदलपङ्कजम्। स्वरैः षोडशभिर्युक्तं धूम्रवर्णं महाप्रभम्। विशुद्धिं तनुते यस्माज्जीवस्य हंसलोकनात्। विशुद्धं पद्ममाख्यातमाकाशाख्यं महाप्रभम्। आज्ञाचक्रन्तदूर्द्ध्वे तु आत्मनाधिष्ठितं परम्। आज्ञासंक्रमणन्तत्र गुरोराज्ञेति कीर्त्तितम्। द्विदलं हलसंयुक्तं बोधनन्तु तदूर्द्ध्वतः। एवञ्च शिवचक्राणि प्रोक्तानि तव सुव्रत!। सहस्राराम्बुजं विन्दुस्थानं तदूर्द्ध्वमीरितम्। इत्येतत् कथितं सर्व्वं योगमार्गमनुत्तमम्"।

दीक्षणीयतन्त्रोक्तमन्त्राणां साधकस्य शुभाशुभदायकता विचाराङ्गचक्राणि तन्त्रसारे दर्शितानि यथा

"अनुकूलं मन्त्रं गृह्णीयात्तथाच "ग्वताररराशिकोष्ठानामनुकूलान् भजेन्मनून्"। वाराहीतन्त्रे "ताराचक्रं राशिचक्रं नामचक्रं तथैव च। तत्र चेत् सगुणो मन्त्रो नान्यचक्रं विचारयेत्"। इति तु प्रधानतया बोद्धव्यम्। "अरिमन्त्रं न गृह्णीयादकुलञ्च तथैव च"। इत्यादिदर्शनात् ततश्च चक्रविचारस्यावश्यकत्वात् प्रथमं तन्निरूप्यते। तत्र सिद्धिसारस्वते "नृसिंहार्कवराहाणां प्रसादप्रणवस्य च। सपिण्डाक्षरमन्त्राणां सिद्धादीन्नैव शोधयेत्। स्वप्नलब्धे स्त्रिया दत्ते मालामन्त्रे च त्र्यक्षरे। वैदिकेषु च सर्व्वेषु सिद्धादीन्नैव शोधयेत्। एकाक्षरस्य मन्त्रस्य मालामन्त्रस्य पार्व्वति!। वैदिकस्य च मन्त्रस्य सिद्धादीन्नैव शोधयेत्"। मालामन्त्रो यथा वाराहीतन्त्रे "विंशत्यर्णाधिका मन्त्रा मालामन्त्राः प्रकीर्त्तिताः। नपुंसकस्य मन्त्रस्य सिद्धादीन्नैव शोधयेत्। हंसस्याष्टाक्षरस्यापि तथा पञ्चाक्षरस्य च। एकद्वित्र्यादिबीजस्य सिद्धादीन्नैव शोधयेत्" चामुण्डातन्त्रे "काली तारा महाविद्या षोड़शी भुवनेश्वरी। भैरवी छिन्नमस्ता च विद्या धूमवती तथा। वगला सिद्धविद्या च मातङ्गी कमलात्मिका। एता दश महाविद्याः सिद्धा विद्याः प्रकीर्त्तिताः। नात्र सिद्धाद्यपेक्षास्ति नक्षत्रादिविचारणा। कालादिशोधनं नास्ति न चामित्रादिदूषणम्। सिद्धविद्या तथा नात्र युगसेवापरिश्रमः। नास्ति किञ्चिन्महादेवि! दुःखसाध्यं कथञ्चन"। मालिनीविजये "काली तारा महाविद्या त्वरिता छिन्नमस्तका। वाग्वादिनी चान्नपूर्णा